

május 31.

ESZET

vasárnap este a legjobb szemgyógyász a kolosvári

Aló román iró a színház en a sae zó is azgató fordí

tart a mácház s táncproduk arabbal. For asó Szarazság mal előző.

szony (R n vel, Neméri, mi Schorp és n 412)

ci (Pocr Lili ersolással. I. díj: 10 drb. drb. második II. r. esélye. zék. VI. díj: . díj: 10 drt. 10 drb. első alsó eskély. Sorozat 413)

abál (Péchy t helyárrakkal. 414)

ake, Neményi, imi Shorp és apibérlet 131

Erzsi bac u t helyárrakkal. 416)

(Lengyel Irén, ssével. Bérlet

ak (Ujdonság, Premierbérlet

Napibérlet 133

(Pintér Bóskó és Ihászszal. 420)

ringő (Leszál és László An

ás új magán talin. (Fodor s. Ujdonság. előzőr. Re-

: Csókos asz aményi, László, at 423)

. Sorozat 424).

egjobb

ÉS

G

bel- és deposit. égez.

Ujkelet
 Kiadó: Kézíró és nyomda
 Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 Pop (Brassai-utca) 10
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 877, 228 és 1047
 Sz. H. Sz. — — — 928
 Egy szám ára pályaudva-
 rra és vidéken is lej 5
 Bukarestben — — 5

UJKELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Romániában
 Egész évre — — 1050
 Félévre — — — 550
 Negyedévre — — 290
 Egy hónapra — — 100
 Az előfizetési ára „Föld”
 című folyóirattal együtt
 hav-ként 10 lejfel drágább
 Csehszlovákiában
 Egy hónapra — ck 40—
 Egy szám ára — ck 2—

1926 június 1 Kedd

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 115 szám

5686. Szivan 19

A zsidó nemzeti mozgalom Erdélyben

Elmondotta **Dr. Fischer Tivadar**, az E. Zs. N. Sz. diszelnöke
 a nagyváradi szövetségi csoport május 30-iki nagygyűlésén

Szerencsémnek tartom, hogy annak a kötelességnek, mely a cionista eszme propagálására irányuló, legújabb akcióban való részvétel tekintetében hárul rám, éppen a nagyváradi zsidóság körében tehetek eleget, mely számánál és súlyánál fogva kétségtelenül arra hivatott, irányító befolyást gyakoroljon az egész országra, de különösen a Magyarországtól lecsatolt területeket magában foglaló országgrész zsidó közéletére. Megtisztelőbb és hálásabb feladat aligha juthatott osztályrészemül, mint ilyen helyen működni közre elvárataimnak ama törekvések megvalósításában, melynek célja, hogy az itteni zsidó lelkek kivétel nélkül mind megnyíljanak a cionista igazság előtt és megjeljenek a zsidó nemzeti öntudat rózsafáján termelt ideálok viruló bimbóival.

Elégé különös jelenség, hogy ma, hat évvel San Remo után, midőn olyan, az egész művelt emberiség köztudatában levő tények hirdetik igazságunkat, mint a zsidó nemzeti létnek a világpolitika összes mértékadó tényezői által történt elismerése, a napról-napra gyönyörűbb perspektívát nyújtó palesztinai országépítés, a villámgyorsaságú iramban fejlődő új héber kultúra, — hogy ilyen realitások mellett még mindig propagálni kell a cionista ideológiát a zsidók között.

Hissen, ha régebben számos híve volt annak a felfogásnak, hogy a zsidó nemzet csak fikció, hogy ősi nyelvünk többé életre nem számítható halott, hogy egy zsidó nemzeti otthon öseink földjén csak gyakorlati érzékkel nem rendelkező utópisták ábrándja, hogy a zsidó nemzetiség, mint politikai alapfogalom, jogi jogegyenlőség vívmányát veszélyeztető elitélyelődés, — az önmagától értetődő dolog.

Annaira új és forradalmi volt a cionista gondolat, a zsidó nemzeti megújulás eszméje, hogy a dolog természeténél fogva ellenállásra talált. De, hogy napjainkban is jobbról és balról létezzenek zsidó csoportok, melyeknek lelkében még mindig nem tudta felolvasztani a közöny jegét nemzeti reneszánszunk napugras tavasza, melyeknek még mindig idegen a cionista ideológia, — ez csakugyan magyarázatra szoruló jelenség.

S úgy hiszem, itteni feladatomban megfelelő megoldáshoz vivő utra lépek, midőn fejtegetéseimnél éppen ezen érdekes jelenség megállapításánál indulva ki, annak okait órák előtt felül igyekszem.

Nem zsidó körökben gyakran teszik fel nekem a kérdést, hogyan van az, hogy nem minden zsidó cionista. S én azt szoktam felelni rá, hogy tudat alatt tulajdonképpen minden, ősei nyelvükön csak valamennyire is ragaszkodó zsidó cionista, de sokan vannak, kik nem eszméltek a zsidó reá, vagy ha reá eszméltek, nem vallják be. Akárhányan is legyenek, kik előtt frászárának hangzik e válasz, biztosíthatom őket, hogy az alapos meggyőződés mondatja velem.

Nem lehet feltételezni, hogy létezzék társadalmi szempontból, ha az a legelhalványodottabb zsidóság is, a zsidósághoz tartozó ember, kiknek szíve mélyen ne volna meg ugyansz az új zsidó nemzeti gondolat, a Weizmanni politika, a chelucizmus és az egész cionista ideológia fakadt.

És mégis oly számosan vannak még és hárman legjobbjaink közül, kiváló egyéniségek, akik nagy fajulnyu emberek, vezetésre hivatottak és tényleges vezetők, kik vagy közműveltséget mutatnak a cionizmussal szemben, vagy határozottan szembehelyezkednek vele.

Általánosságban egy természeti törvényben találhatjuk meg ennek magyarázatát, mely nemcsak az anyagok, hanem az eszmék világában is érvényesül és melynek „vis inertiae”, a „tehetetlenség ereje” a tudományos neve.

Népiesen a szokás hatalmának is mondhatni a törvényt, melynek alá vagyunk vetve mi emberek. És bizonyára nem tévedek, midőn kijelentem, hogy általában a régebbi, megszokott jelzavakhoz való, bár igazi meggyőződéssel, de kényelmes ragaszkodás az, mely sok zsidó lelkében elnyomja a mélyétől nem egyszer feltörő zsidó nemzeti érzést és eltorlaszolja azt a cionista ideológia előtt.

De csoportonként és egyénenként ugyanily irányban hatnak egyéb, különleges okok is, amelyeket az illetőknek a zsidóságon belül a

Aldás lesz az átokból

Vannak, kik társadalmi pozíciójukban ártalmatlanok vélik egy, az egész világon gyűlölettel és megvetéssel küzdő fajhoz való tartozásuknak nyílt és határozott kihangulyzását, aminőt a cionista ideológia hoz magával. Pedig súlyosan tévednek. Mert a tapasztalat arra tanít, hogy, ha van valami a zsidóság rendelkezésére, ami a gyűlöletet lefegyverezheti és a megvetést megbecsüléséssé változtathatja át, az éppen a zsidó nemzeti reneszánsz. Hány fajunk elleni, vak gyűlölettel eltelt, modern Bileám tért vissza Palesztinából úgy, hogy már fejtett az átok és rajongva hirdette a világnak: Ma tovu ohelecha Jakob! Mily szépet és lélekemelőt képes produkálni a zsidó nép!

Vannak, akik más nemzeti kultúrák szolgálatában keresve meg kenyérüket és szerelve jólétet meg hírnevet, attól tartanak, hogy kétségeik válik majd a foglalkozásukhoz való joguk, vagy csorbát szenved majd hírnevük, ha nyíltan magukévá teszik a cionista ideológiát. Hogy az ilyen aggályok is mennyire tévesek, számtalan külföldi író és újságíró példája bizonyítja, akik sikeresen szolgálnak más nemzet kultúráját s e mellett köztudomásulag lelkes cionisták.

Előfordul az is, hogy valaki régebben, mikor még nem léteztek a cionizmus realitásai, mesterkélten elméletet kovácsolt magának annak alapján a nyilvánosság előtt harcba szállt a cionista ideológia ellen, most pedig, noha a tények ereje tulajdonképpen meggyőzték őt

A hit legerősebb bástyája

Azoknak lelkét, kikre a jelenlegi cionista táborhoz viszonyított helyzetét jobboldalnak lehet tekinteni, többnyire egy, minden alapot nélkülöző, hamis dogmában való hit zárja el a cionista ideológia befogadása elől. Az életmódjukban ősi törvényeinkhez, hagyományainkhoz és szokásainkhoz szigorúan ragaszkodó zsidókrak egyes csoportjai vallási dogmának fogadták el azt a felfogást, hogy a szerves zsidó nemzeti egység, melynek eszméje a cionista ideológia magvát alkotja, ellentétben áll ama, nekik legszentebb érdekekkel, hogy a hittörvényhűség híncsét átörökítsék a zsidóság jövő generációinak. Pedig e felfogásnál természetellenesebb, logikátlanabb dolgot még nem termelt ki emberi agy! Hol lehetesen szilárdabb bástyákat emelni a hittörvényhűség számára, mint a szervezett zsidó nemzeti egység várában? Hol lehetesen eredményesebben építeni a tradícionális terebélyes fáját, mint a szervezet nemzeti egység kertjén belül?

Előrendű ókszer, óra raktár.
 Precíz órajavítás és legfinomabb ékszerkészítés.
Szolid, szabott árak!
DUNKY & BEER
 Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).
Arany, platina és briliánsok legmagasabb árban beváltatnak.

már cionistává lett táborhoz viszonyítottan bal-, vagy jobboldalt elfoglalt helyzetéhez képest két kategóriába lehet sorozni.

A baloldaliaknál, kikre a közkeletű, de szerény nézetem szerint a lényegét kéllően kifejezésre nem juttató s ezért helytelen „asszimiláns” elnevezés vonatkozik, legtöbbszörre társadalmi pozíciójukkal vagy foglalkozásukkal kapcsolatban keletkezett, felületlen és alapjukban véve hejyt nem álló elgondolások alkotják a szóbanforgó gátló okokat.

annak igazságáról, álszeméremből mindenáron következetesnek akar látszani magához bizonyos körök előtt és ellenkező meggyőződése ellenére tovább is elszántan tör lándzsát régi álláspontja mellett. Pedig mily tévesnek kell minősítenem az ilyen elgondolást, még ha a lelki rugójaul szolgáló hiúság iránt bizonyos megértéssel is lennék hajlandó viseltetni. Egy becsületesen vallott meggyőződés revidálásának eredményeként annak tévességét férfiasan bevallani s a helyébe lépett új meggyőződés konzekvenciáit bátran levonni: ez nemcsak nem megalázó egy fajsúlyos egyéniségre, sőt ellenkezőleg dicséretére válik neki!

Nemely erdélyi zsidó valami beteges romantizmus rabja, mely abban a naiv hiedelemben tartja őt, hogy a kisebbségi sorsra jutott erdélyi magyarság ügye veszedelemben forogna, ha ő nem lenne azok között, kik porondra lépnek érte. Másoknak viszont általános emberi ideálok, mint a humanitás, szocializmus, egyes tudományok és művészetek stbi ideáljai annyira megtöltik lelkét, hogy annak mélyére megtermékenyítőleg behatolni nem tud a zsidó nemzeti tavasz napugára. Pedig ezt helyeselni nem lehet, mert a mult, melyből elődein át az általános emberi ideálok iránti fogékonyságot örökölte a zsidó szíve, a zsidó jövőért való dobanás kötelezettségét rója reá és bármily sok nemes érzés hordozója is legyen, minden zsidó szívben kell jutnia egy kis helynek, a zsidó jövő, a cionizmus ideáljai számára is!

Az eddig említett, erkölcsi szempontból el nem ítéhető elgondolásokon kívül azonban, sajnos, úgy jobbról, mint balról olyan, a cionista ideológia térbódításának gátat emelő okokra is vagyok kénytelen reámutatni, amelyek eléggé nem kártható, rut tünetei egy ridegen materialisztikus, nemtelen mentalitásnak.

Bármennyire fájdalmas megállapítás, nem hallgathatom el, hogy nem ritkán önös túletti érdekek hajhászása, sértett hiúságok bosszu utáni libegése, erkölcsi korlátot nem ismerő ambíciók törtéte, vajmi gyakran pedig az undok zugariságnak minden anyagi áldozat elől való elrejtőzni akarása azok a tényezők, melyeknek járma alatt zsidó lelkek nem képesek felemelkedni a zsidó autoemancipációt hozó cionizmus ragyogó napja felé!

Futólag, ime, vázoltam az okokat, melyek előidézik, hogy mindama realitások ellenére, melyek a cionizmus igazságát fennen hirdetik, a cionista ideológiai propagálására irányuló ak-

zeti Szövetség, mely az eddigi, ellenkező kormányváltás tendenciájának köszönhető létét, ezt a talsajt elvezetette a lába alá.

Anélkül, hogy a legcsekélyebb jelentőséget is tulajdonítanám az ilyen, egyéni kortescólok szolgálatában megkockázott kitalálásnak, le akarom itt szögezni, hogy a cionizmussal, mely, túlzás nélkül mondható, az emberi szabadságmorzgalmak egyik legszebbike, nem fér össze az alakoskodás, a mellékutakon való járás. Soha nem jutott eszébe egyetlen zsidó cionistának sem, hogy a cionizmust a zsidóságon kívül létező hatalmi tényező segítségével reakciónak tekintse a zsidóságra, nemcsak azért, mert ilyen a dolog természeténél fogva abszolúte lehetetlen, de azért is, mert ilyen külső segítségére a cionista ideológiának, mely kizárólag a maga igazságánál fogva hivatott a zsidó lelkeket meghódítani, szüksége nincsen.

Az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség” mindenkor félre nem érthető módon tiltakozott azon kormányintézkedések ellen, melyek az erdélyi zsidóság tagjait gyermekeik iskoláztatásának szabadságában korlátozták és misem állott s áll távolabb aróttól, hűre az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség” vezetésének felelőssége hárul, hogy az erdélyi zsidókra a kormánnyal reáoktrojálassa a zsidó nemzetiséget.

Mi igenis akarjuk, hogy mindenki, aki más vallásúnak született, zsidó nemzetiségűnek, vagy ami tulajdonképpen mindegy, egyszerűen zsidónak vallja magát és ennek logikus folyamánként szíveskedjen cionista is legyen; de ezt a célt kizárólag a cionista ideológia igazságának segítségével kívánjuk s úgy hisszük, el is fogjuk érni.

A „Magyar Párt” és a kormánypárt között létrejött megállapodásnak azt a kikötését, hogy mindenki szabadon határozhatja meg nemzetiségét és iskoláztathatja gyermekeit, az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség” is örömmel vette tudomásul; de természetesen úgy, mint eddig, ezután is a cionista ideológia igazságának alapján minden erdélyi zsidó lelket és energiát önmagának fog igényelni.

A cionista eszmékör gépontjában, mint már említettem, a zsidó nemzeti egység megszervezésének gondolata áll.

Ezen egységet a palesztinai országépítéssel vonatkozásban az egész világ zsidóságának, a diaszpórábeli zsidó léttel vonatkozásban pedig országunkint az illető ország zsidóságának egyetemére kiterjedően megszervezni: ez, maga a palesztinai országépítés mellett, a cionista ideológiából eredő törekvések legfontosabbika.

Eppen ezért a törekvés megvalósításának akadályaúl a cionista ideológiából eredő más törekvések, mint pl. a hebraizálás, nem szabad szolgálnia.

Szóval, a cionizmus lényegéhez tartozik, hogy ha kell, önmagának részleges háttérbe szorításával is, lehetővé tegye a zsidó nemzeti, vagy — mivel ez azok előtt, akik az ismertette okok valamelyikénél fogva még huzódoznak ezen frazeológiától, kedvesebb, — a zsidó népi egység megszervezését.

Ilyen értelemben munkálkodik a cionista világszervezet vezetősége a palesztinai országépítéssel vonatkozásban, az egész zsidó nép egyetemének az ugynevezett „Jewish Agency”-ben való megszervezésén s ugyanily értelemben törekvünk mi, az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség” és a többi romániai cionista szervezetek vezetői a romániai zsidó nép egyetemét egy országos zsidó pártban megszervezni.

Csak ebben az országos zsidó pártban, melynek szükségességét éppen a lefolyt parlamenti választások tapasztalatai igazolják a legfőnyesebben s a melynek létrehozatalára, remélem, most már nemcsakára reákerül a sor, csak ebben az országos zsidó pártban, nem a „Magyar Párt”-ban, lesz majd helyük azoknak az erdélyi zsidóknak is, kik az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség”-nek a hebraizálásra vonatkozó programpontját nem helyeslik, mert azt az elvet vallják, hogy az erdélyi zsidóság jövő generációját nem a palesztinai zsidósággal, hanem az erdélyi magyarsággal való kulturaközösségre kell felnevelni.

A kulturaközösség nem jelent még politikai sorsközösséget, mint, a hogy némelyek szeretik hangoztatni. Hiszen a romániai zsidóság politikai elhelyezkedését tárgyzó probléma megoldásának szempontjából annál, a tovább is fentartani óhajtott kulturális kapcsolatnál, mely egyes csoportjai és más népkisebbségek

vagy a román néptöbbség között léteznek, egyfelől azokat az imponderabilitásokat, melyekből a zsidó érzés és öntudat összetéveddik, másfelől azokat a szükségleteket, melyek a zsidóság összes csoportjaira nézve, bármily hitéleti, világnézeti, kulturális és szociális különbségek is álljanak fenn közöttük, azonosak, sokkal elhatározottabbnak kell elfogadni.

Százezernél több szavazatot kapott a Cuzapárt a mostani képviselőválasztásokon!

Ez a tény legyen memento minden zsidó számára, aki eddig bármely címen, vagy ürügy alatt akár Magyar Párt, akár Unionea Evreilor Románi, akár Orthodoxia jelszóval elzárkózott az elől, hogy a romániai zsidóság egyetemének egy országos zsidó pártba való tömörítését elősegítse!

A romániai zsidó nép létérdekeinek nevében jogom van követelni és követelem tőlük, tegyenek félre minden oly politikai koncepciót, mely a zsidóság szétforgácsolására vezet és jöjjenek megcsinálni a romániai zsidóság nagy erő-

Győzött a vérenélküli forradalom Portugáliában

De Cabas tábornok lett az új kormány elnöke. A parlament feloszlatása

(Lisszabon, május 31. Az Új Kelet tudósítójától.) A portugál katonai forradalom véget ért és a forradalmérok győzelmével végződött. Peres tábornok ellenakciója kudarcot vallott, mert a kormányhű tábornoktól a katonák nagyrésze elpártolt és a főváros ellen vonult csapatok leverésére kiküldött kormányhű katonai formációk szállítását pedig a forradalommal szimpatizáló vasutasok megtagadták.

A forradalmi csapatok vasárnap megszállták Lisszabont. A köztársaság elnöke, a „Chicago Tribune” értesülése szerint Mendoza de Cabas tábornokot, a forradalom vezérét bizta meg az új kormány megalakításával. Az új kormányelnök kiáltványt intézett Portugália népeihez, amelyben hangsúlyozza, hogy a forradalmérok a köztársasági eszme hívei és céljuk a korrupció letörése volt.

Ma délután temetik Vázsonyi Vilmost a budapesti városháza udvaráról

Részvétélvirok özöne érkezik az özvegyhez. A magyar főváros autóján szállították Vázsonyi holttestét Budapestre

(Budapest, május 31. Az Új Kelet tudósítójától.) Vázsonyi Vilmos holttestét a főváros gyászautóján szállították Budapestre. Temetése ma kedden lesz a városháza udvaráról, ahol koporsóját felavatolozzák. Budapestre való hazaszállítása előtt a Guttenbrunn-temetőben a badeni zsidó hitközség búcsúztatta el Vázsonyi Vilmost, több ezare menő község jelenlétében. Reich badeni főrabbi és Fischer Henrik bécsi főrabbi végeztek a gyászszertartást. A gyászszertartás után az egyszerű fakoporsót kétós ére koporsóba tették, amelyet loámozta és Budapest város autóján elszállították Budapestre. Az autó este kilenc órakor Győrbe érkezett és miután az éjszakai sötétség beálltával nem folytathatta útját, az éjszakát a győri chevra kadisa felügyelete alatt az autója garázsban töltötte és hajnali négy órakor iadult tovább.

Az első részvétélvirok

Budapesten általános megdöbbenéssel fogadták Vázsonyi halálának híreit. A társadalom minden rétegéből részvétélvirokhal halmozta el özvegyét. Az első részvétélvirotot Pallavicini ögróf küldte az özvegynek. A távirat szövege a következő: „Mélyen megrendülve kérem kegyelmes asszony, hogy nagy gyászában legigazabb részvételmet fogadni kegyeskedjék. Pallavicini.”

Ignotus, a nagy publicista a következő szövegű táviratot küldte az özvegynek:

„Egyszerre siratom Vázsonyi Vilmos pusztulásában az emberi tragikumot és az ügyünket ért irtozatos és jóvátehetetlen veszteséget. Legyen áldott halottaiban is és holttestéből szálljon áldás.”

Táviratot küldtek még az özvegynek Rakovszki belügyminiszter, Vass miniszterelnökhelyettes, Hegedűs Lóránt volt pénzügyminiszter, Zsitvai Tibor, a nemzetgyűlés elnöke.

Vasárnap este hét órakor futott be a keleti pályaudvarra a bécsi gyorsvonat, amely özvegy Vázsonyi Vilmosné és fiát dr. Vázsonyi Jánost dr. Bródi Ernő és Fabián Béla kíséretében hozta. A peronon mintegy százötven férfi és nő várta őket. A férfiak karján fekete szallag volt. Vázsonyi Vilmos és felesége még Vázsonyi életében megállapodtak, hogy kettőjük közül annak, aki előbb meghal, gyászjelentését az életbenmaradott készíti el.

A család gyászjelentése

Vázsonyiné, amikor megérkezett Bécsből, azonnal megszövegezte a gyászjelentést, amely a következőképen hangzik:

„Vázsonyi Vilmosné és egyetlen fia János, nagy szomorúsággal, de Isten akaratában megnyugodva

koncentrációját, a romániai zsidó pártot! Legyen már vége a széthúzásnak! Fogjunk össze! Egyesüljünk!

Évek óta eredménytelenül fáradoztam így irányban, de ez nem szüntette meg hitemet, hogy előbb utóbb győz majd a jobb belátás s a zsidó érzés és akkor létrejön Romániában az a szervezett zsidó egység, mely minden igaz cionista ideálja. Fanatikus hittel hiszek a zsidó népi egység eszméjének diadalában s annak a reménységnek kifejezésére juttatásával zárom felszólalásomat, hogy nemcsak a romániai zsidó párt nagyváradi tagozatának megalakulását fogja itt kimondani egy nagy népgyűlés és azon nemcsak mai nagyrabecsült hallgatóságom fogom viszontlátni, hanem a nagyváradi zsidó közéletnek itt jelen nem levő vezető egyéniségeivel is lesz szerencsém találkozhatni.

Éljen a cionista ideológia! Éljen a palesztinai zsidó nemzeti otthon! Éljen a zsidó népi egység!

jelentik, hogy a legnemesebb ember, férj, illetve apa: nagyméltóságú dr. Vázsonyi Vilmos ügyvéd, Magyarország volt igazságügyi minisztere, IV. Károly valóságos belső titkos tanácsosa, Budapest székesfőváros díszpolgára, a Terézváros 25 éven át volt képviselője, a magyar nemzet, demokrata párt megalapítója, folyó hó 29 én reggel nyolc órakor Bécsben visszaadta lelkét a Teremtőnek. A szomorúságban és gyászban osztoznak Vázsonyi Jenő, a MÁV volt elnöke, felesége és gyermekei, Vázsonyi Paula nővére, Báder Jakab, szalkai Szalkai Zoltán felesége és gyermekei, özvegy dr. Riez Dezsőné és gyermekei. Temetése június elsején, kedden délután három órakor lesz a budapesti központi városháza udvaráról. Adjon neked az Uristen örök békét és nyugalmat.”

Csernoch János Vázsonyiról

Csernoch János hercegprímás a „Reggel” munkatársának a következőket mondotta Vázsonyi halálával kapcsolatban:

— A szomorú gyász hírről ma reggel értesültem. Nyomban részvétellelet küldtem az özvegynek. Osztozom a megértő gyászban, amely Vázsonyi halálával kapcsolatban a társadalmi és politikai életben egyaránt osztaulanul megnyilvánul. Vázsonyi közéleti szereplése nyitott könyv volt. Én teljes megértéssel találkoztam mindig, ha valamilyen ügyben vele tárgyalnom kellett. Az egyházi kérdésekben is megvolt ez a harmónia közöttünk.

A demokrata párt gyászjelentése

Vázsonyi pártja, a nemzeti demokrata párt külön gyászjelentést adott ki vezére halálának alkalmából. A gyászjelentés a következőképen hangzik: „A nemzeti demokrata párt és a központi demokrata kör megrendült fájdalommal jelentük, hogy bálványozott vezére, dr. Vázsonyi Vilmos, ügyvéd, é hó 29 én reggel hét órakor Bädenben, ahol közéleti harcokban megtört egészségét akarta visszaszerezni, váratlanul elhunyt. Sirjatok testvérek, mert elhidegült az atyai szív, mely miertünk dobogott és ellobbant a fenkölt, nemes lélek, aki szeretettel, védőn, olalmazón terjesztette felénk ragyogó szárnyait. Elsötétült fölöttünk sorsunk égboltja és úgy érezzük, hogy a messzi utakat bevilágító tündöklő szellemnélküli vak éjszakában botorkálunk. Légy velünk nagy barátunk jószágos Istene!

A nemzeti demokrata párt elnöksége utasította a párt tagjait, hogy gyász jelétl mindenki és a demokrata klub minden tagja harminc napig gyászszalagot viseljen.

Ideális hashajtó és soványító szer
Purgen
(Purgo) Bayer
Kapható minden gyógyszerkereskedésben

Zongoratulajdonosok ne felejtsek
zongorájukat
javítás céljából, nyaralás előtt beküldeni
TRISKA I.
céghez, Cluj, Str. Saguna 14. (v. Bartha M.-u.)
Telefon 4-19.

Kérje
mindenhol Dreher-Haggenmacher
sörgyártmányait!
Márciusi világos
Dacia extra special.
Bavaria dupla maláta.

Megnyilt
Farkas és Nyiredy
világvárosi díszföldrajzi festészet
Calea Regele Ferdinand 15. I. em.
[v. Weisselényi M.-u.] Modern szobafestés és bútordíszítés Kérjen árajánlatot. — Tanulók fizetéssel felvételtnek!
Telefon 163 szám.

Tavaszi vásár
mélyen leszállított árakkal.
Muslin harisnya lei 88
Cérna flor lei 97
Selyem flor lei 115
Selyem, tartós 150-180

Keztyű és kötöttáru nagy választékban
HELIOS-nál
Főter 7 szám.

Megnyilt a Félixfürdő tőszomszédságában teljeseen újonnan átalakítva, a
Bihar szálloda és étterem
Elsőrangú kiszolgálás. — **חברת ארז** kitűnő borok. Elsőrangú cigányzenekar.

Morgenthau nagy világbéke-akciója

Európai államférfiak Amerikába látogatnak el

(London, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Morgenthau, a hírneves zsidó emberbarát, az Egyesült Államok volt törökországi nagy követe — mint ismeretes — nagy nemzetközi kölcsön összehozásán fáradozik Palesztina új-építése érdekében. Morgenthau azonban hetvenedik születésnapját másként is emlékeztetné akarja tenni: a világbéke érdekében hatalmas akciót indít és pedig azzal, hogy Európa kiváló államférfiát Amerikába hívja meg.

A meghívók egy része már el is ment és lord Gray, továbbá India volt alkirálya, lord Reading már megígérték látogatásukat. A vendégek el fognak látogatni minden egyes amerikai egyetemi városba, bankettekben, hatalmas

mitingeken és konferenciákon nagyszabású agitációt fognak folytatni a világbéke érdekében. Beállítják a propaganda szolgálatába a rádiót is, hogy Amerika milliós tömegeivel megismeressék Európa helyzetét és Amerikának a világbéke szempontjából való fontosságát.

Külön fejezete a propagandának lesz az amerikai diákok megagitálása. Az Unió tanulóifjúságát ugyanis a háború folyamán és még ma is félrevezették Európa helyzetét illetően.

Amerikában a progresszív körök éppoly rokonszenvvel tekintenek Morgenthau vállalkozására, mint az angolok és franciák. A látogatást ez év elejére tervezik.

A Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradi propaganda gyűlése

Ijjar-mítig a kereskedelmi csarnok nagytörmében

(Oradea-Mare-Nagyvárad, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap délelőtt nagygyűlést a kereskedelmi csarnok dísztermében az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradi csoportja. A hatalmas termet zsúfolásig megtöltötte Nagyvárad zsidósága s az egész gyűlés demonstratív lefolyása beszédes válassz volt azokra a vádakra, amelyeket bizonyos körök a választások során a Szövetség ellen olosz kortesfogásként lanszítottak. A nagygyűlés tanúbizonyságot szolgáltatott arról, hogy a váradi zsidóság rendületlenül kitart a zsidó nemzeti eszme és a palesztinai újítás mellett.

A Szövetség központja képvisletében dr. Fischer Tivadar díszelnök és Giszkalay János jelentek meg. A gyűlést dr. Bárdos Imre, a Szövetség körösvidéki körzetének elnöke nyitotta meg.

Az Ijjar-akció jelentősége

— A cionista világszervezet rendelkezése szerint — mondotta dr. Bárdos — az Ijjar-hónap a szervezési munkának szentelendő s ez idő alatt mindenféle más cionista munkának pihennie kell. Világszerte meg is indult a munka, csupán Romániában speciális politikai mozgalmaink, mint az egymásután immár lezajlott községi, kamarai és szenátorválasztások miatt szenvedett a mozgalom halasztást és ez az indoka annak, hogy mi az Ijjar-akciónkkal kapcsolatos meetingünket szívan hó tizenhetedikén tartjuk meg.

— Hogy munkánk minél eredményesebb legyen, igyekeztünk nemzeti mozgalmunk legkiválóbb reprezentánsait megnyerni, hogy bennünket oktassanak, tanítsanak, a munkára lelkesedés tüztét felsejtsék, a közömbösöket tette sarkentétek, a habozókat elhatározásra bírják, a távolállókát és ellenségeinket megnyerjék s őket táborunkba hívják.

— Hívó szavunkra zsidó szeretettel és cionista készséggel eljött hozzánk az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom legnagyobbja, a mozgalom megindítója, a szövetség első illusztris elnöke, jelenleg díszelnöke, dr. Fischer Tivadar és a nemzeti mozgalom kiváló költője, Giszkalay János, kiket Nagyvárad város nemzeti zsidósága, a szövetség és magam nevében szívem teljes melegével üdvözlöm s ezzel a mai Ijjar-mítiget megnyitom.

A Mizráchi üdvözlője

Berkovits Bernát, az erdélyrészi Mizrachiközpont elnöke az orthodox cionisták nevében üdvözi a Zsidó Nemzeti Szövetség díszelnökét. A Mizrachiközpont legnagyobb bizalommal viseltetik a Zsidó Nemzeti Szövetség irányában. Annak a reményének ad kifejezést, hogy nincsen messze az idő, amikor minden zsidó megértéssel fog viseltetni a Zsidó Nemzeti Szövetség iránt és minden zsidó benn lesz a Zsidó Nemzeti Szövetségben.

Nagy óvációk közepette emelkedett szószárra dr. Fischer Tivadar, akinek hatalmas beszédét lapunk vezetőhelyén közöljük. A Szövetség díszelnökének beszédét szünni nem akaró tapsvihar kísérte.

A következő szóok dr. Kohányi Rezső. Héberül kezdi beszédét, majd magyar nyelven

folytatja. Az Ijjar-akció méltatása után rátér az Agudasz Jiszrael vádjaira. Emelt fővel vállalja az Aguda által a cionistákra sült asszimilációs vádat. Ha az egyetem asszimilációt jelent, ezt is nyugodtan vállaljuk. Az egyetemről új fény fog aradni az egész zsidó népre. Talzó kívánság az, hogy a zsidóság vezetése csak a rabbik kezében legyen összpontosítva. Ha azonban az asszimiláció felolvasást jelent a más nemzetekbe, ez ellen tiltakozunk. Tiltakozunk, hogy megtagadjuk a zsidó szolidaritást.

A héber nyelv és az anyanyelv közötti szeszhezsonlítás. Az anyanyelv az nem kötelesség, hanem több, mint kötelesség, az anyanyelv jog. Hüé és hála kötelez az anyanyelvről, de nem mentesít az alól, hogy saját népi nyelvünket újra felvirágoztassuk. A héber nyelv jelent, jövőt és múltat jelent. A zsargon lassanként kivész és a héber nyelv lesz az összekötő kapocs a zsidó nép között. Dr. Kohányi Rezső a sékel akció fontosságának való felhívásával fejezte be beszédét.

Az Aguda támadása

Giszkalay János emelkedik szószárra. Beszédét azzal kezdi, ha minden zsidó már a cionista táborban lenne, még akkor is kellene cionizmusról beszélni. A Hagadából idéz: minél többet beszél a cionizmusról, annál nagyobb a dicsőség. Négyezer ment tönkre Zsidóország és mindannyiszor felépítették romjaiból, de minden visszatérni alkalmával voltak, akik nem akartak visszatérni Zsidóországba. A babiloni fogság 70 évig tartott és ott is akadnak zsidók, akik a babiloni „Talpra magyar”-t szavalták. Ezek Babiloniában maradtak és ott elpusztultak. Most ismét felharsant a kürt, mely Zsidóország felépítéséhez hív és sajtóságon most is ugyanazon jelenségek kísértének.

Nagyváradra érkezésünk alkalmával kétféle fogadtatásban volt részünk: a cionista szervezet tagjai üdvözöltek és az Agudasz Jiszrael támadott. Az a néhány nagyváradi agudista támadást intézett a sékel akció ellen. A cionizmus lesz és maradjon is, mert mi akarjuk és az Isten is akarja és az Isten akarata ellen nincsen apeláta. Teljesen miadegy, hogy a nagyváradi 13 és fél agudista akarja-e, vagy sem.

Hangsúlyozza, hogy a cionista mozgalom két évezred óta minden száz évben ismétlődött, de a mai mozgalom méretei az eddigi cionista mozgalmat felülmulják.

Giszkalay felhívja figyelmét Nagyvárad zsidóságának a sékel akció fontosságára. Minden zsidónak kötelessége a sékel, amely a zsidó népszámlálását, a zsidó nép együtvértartozását szimbolizálja, megváltani pártárnyalatra való tekintet nélkül.

Schwartz Miklós mérnök a nagyváradi sajtóban Dr. Bárdos Imre ellen ellhangzott támadásról beszél és a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében visszautasít minden ilyen alaptalan támadást. A Zsidó Nemzeti Szövetség tagjai nevében bizalmát és ragaszkodását fejezi ki Dr. Bárdos Imre elnöknek.

Dr. Bárdos Imre elnök lelkesítő zárószavával a nagygyűlés a Hatikva hangjai mellett ért véget.

Az emb

Nagyon találó a saját mentalitásáért keresztül itéli me emberekről való véleményét, önmagát

Aki mások per tájtékö dühvel, — a fősenységre; ak sikere, rendszerint Ez a megállapítás esetenként és inter bizonyossággal fenti lehet csak alkalmaz tóvár, irigy és ki szolás művészei, te mokkal, amiket m élhetnek ki, — a fel, a leszólaban a a langyos viáben. ezzel állanak társad életen, az élet szépe rendszerint nem ne

Szomorú és szap szólók típusa: mind szül, tragédia sürs len szenvedések sít a legyek: közvetle meg édes vágyak. k kenyerén és szent t és szánandó típusok a civilizáció és gond a Fidsi szigeteken é szalonjaiban, az Iste mint Kolozsváron. I gyobb számban az e

Ez a tapasztalat at emberszólás váro Nagyváradot pecepa parti Londonnak ne elnevezők. Nyugodt hogy ez az elnevezé rosban az emterek szenzáción, valam élhet, legfőképpen ne dolatok miatt, mert deklődés a tisztelt e miasaira koncentrá születése pillanatában aki állandóan a más szobája előtt teljesít egyetlen pozitív tud a mások viszonyait amiken úgy édeleg szőlő s mely mind a saját erkölcsi nag

Az emberszólás verzitása, hanye és nyában szenvedő en természetek megnyo feltételezésében, a k nek a közérdeklődé

Nyilt, szabad, e világában az egyéa tarai és közgyeek magasabb szenvedé ligenciánk hiányát rei élük ki fölös e

Minden kisvár centrum fészke az az uralkodó rétege kevés egyéni ellen közvetlenebb. A v dalom, uniformizált formizált ennélfogv jelenti, hogy híjjá érzékek, sohasem mindig általánosít.

Kolozsvár ebbe kétségtelenül az e délyben. Éa nem valaha is a leaddt rca lett, vagy le mozdulat-alan és is, tettetet leike minden tettetés n rosban a sanda g csabol, becsatlensé jóságot arculúve, álerény lázetatine nak korlátlan bir hája, mert csak akar és azt nem kompromittálni.

Az, akinek ni

Tavaszi női é férfi ruhák a

Kciója

nagyszabású agi-
bőze érdekében.
álltába a rádiót
geivel megismer-
merikének a vi-
ntosságát.

andánsk lesz az
Az Unió tanuló-
olyamán és még
elyzetét illetőleg.

körök époly ro-
enthan vállalko-
franciák. A láto.

ég ilése

ban
tása után rátér
Emel: fővel vál-
kra sütött asszi-
om asszimilációt
uk. Az egyetem-
gész zsidó népre.
sidóság vezetése
a összpontosítva.
olvasás: jelent
takozunk. Tiltá-
idő szolidaritást.
yely között tesz
az nem kötele-
ég, az anyanyelv
z anyanyelvhez,
saját népi nyelv.
A héber nyelv
A zsargon las-
ly lesz az össze-
t. Dr. Káhlányi
ak való felhívá-

Agenda támadásal
ezután szólásra.
En zsidó már a
akkor is kellene
lából idéz: minél
annál nagyobb
kre Zsidóország
romjából, de
voltak, akik nem
gba. A babiloni
s akadtak zsidók,
ar"-t szavalták.
és ott elpusztul-
ürt, mely Zsidó-
táságossn most is
ok.

kalmával kétféle
cionista szerve-
agudasz Jisrael
radi agudista tá-
llen. A cionizmus
juk és az Isten
len nincsen apé-
A nagyváradi 13
sem.

nista mozgalom
yben ismétlődött,
z eddigi cionista

Nagyváradi zsidó-
ára. Minden zsi-
yára a zsidó nép-
étartozását szim-
alatra való tekin-

nagyváradi saj-
ellhangzott táma-
mzeti Szövetség
ilyen alaptalan
Szövetség tagjai
ását fejezi ki Dr.

kesítő zárószavai-
angjai mellett ért

Az emberszólás városa

Nagyon találó megállapítás ez, hogy mindenki a saját mentalitásán, a saját egyéni hangulatain keresztül ítéli meg a dolgokat s megítéléseiben, emberekről való véleményében kiki önmagáról mond véleményt, önmagát jellemzi.

Aki mások pénzéhséget, fősvénységét szítja tajtékzó dühvel, — legtöbbször jómaga is h jlamos a fősvénységre; akit lever mások boldogulása és sikere, rendszerint jómaga is sikerre és es ember. Ez a megállapítás azonban néha lehet relativ is, esetenként és intenzívításban váltakozó. Abszolút bizonyossággal fenti feltételezést az erkölcsösöszökre lehet csak alkalmazni, akik rendszerint gyönyörű, érvényes és kielégítetlen emberek, az ember-
szólás művészei, tele perverz és alattomos hajla-
mokkal, amiket mintán természetes utakon nem
élhetnek ki, — a mások leszólására használnak
fel, a leszólásban olvadnak fel, mint a rézgálic
a langyos vízben. Ezzel regresszálják magukat,
ezzel állanak társadalmi és magánemberi bosszút az
életen, az élet szépségein, mely igazi ragyogásait
rendszerint nem nekik mutatja meg.

Szomorú és szapora embertípus ez, az ember-
szólók típusa: mindenütt ott vannak, ahol élet fo-
szul, tragédia sűrűsödik, érzés patakzik és kegyet-
len szenvedések sísteregnek s mint Kecskemét piacán
a legyek: közvetlen szemtelenséggel telepsznek
meg édes vágyak, keserű fájdalmak borán, könnyek
kenyerén és szent titkok süteményén. Szerencsétlen
és szánandó típusok, feltalálhatók mindenütt, ahová
a civilizáció és gondolatlanság betette a lábát, —
a Földi szigeteken épügy, mint Páris legelőkelőbb
szalonjaiban, az Isten háta mögötti falukban épügy,
mint Kolozsváron. De Kolozsváron talán a legna-
gyobb számban az egész kontinensen.

Ez a tapasztalat bátorít arra, hogy Kolozsvárt
az emberszólás városának nevezem el, mintahogyan
Nagyváradot peceparti Párisnak, Temesvárt béga-
parti Londonnak neveztek el rálamnál jelentősebb
elnevezők. Nyugodt a lelkiismeretem az irányban,
hogy ez az elnevezés alapos és találó. Ebben a vá-
rosban az emberek nagyrésze nem édeleg kultur-
szencziókn, valami túlságosan munkáséletet sem
élhet, legfőképpen nem nyugtalanodik komoly gon-
dolatok miatt, mert hiszen Kolozsváron minden ér-
deklődés a tisztelt embertársak magánéletének inti-
mitásaira koncentrálódik; itt minden ember már
születése pillanatában őrszolgálatra minősített egyed,
aki állandóan a mások trezorja, kapufélfája és háló-
szobája előtt teljesít szolgálatot. Ebben a városban
egyetlen pozitív tudástágy hatja át az embereket:
a mások viszonyainak és viszonylatának tudása,
amiken úgy édelegnek, mint darázs a romlott
szőlőn s mely mindenkinek alkalmat ad arra, hogy
a saját erkölcsi nagyságán meghatódjék.

Az emberszólás a prudéria és vérszegénység per-
verzitása, henyé és nyegle, komoly érdeklődés hiá-
nyában szenvedő emberközösségek sajátossága, szolgai
természetek megnyugvása a mások becselenségének
feltételezésében, a belső lelki és szellemi szegénység-
nek a közérdeklődés falára vetített árnyéka.

Nyílt, szabad, emelkedett gondolkodású emberek
világában az egyéni érdeklődés kimondottan kul-
turai és közügyekre terelődik és csak álló vízszert,
magasabb szenvedélyek nélküli és megértés intel-
ligenciának hiányában szenvedő társadalmak embere-
rei élék ki főlös energiájukat az emberszólásban.

Minden hisváros, vagy nagyvárosát mimelő
centrum fészke az emberszólásnak, ami érthető is:
az uralkodó rétegek nyomása az alsóbb, polgáribb
keves egyéni ellenállásra képes rétegekre itt a leg-
közvetlenebb. A vidék társadalmi uniformizált társa-
dalm, uniformizált a rosszassága és a jóság, uni-
formizált ennél fogva az ember szólása is, ami azt
jelenti, hogy hijján van a legminimálisabb kritikai
érzéknek, sohasem disztíngvál, sohasem tanul és
mindig általánosít.

Kolozsvár ebben az általánosító szenvedélytlen
kétségtelettel az első helyet vitta ki magának Er-
deyben. Én nem hiszek abban, hogy ez a város
valaha is a lendületek és szellemi érdeklődések vá-
rosa lett, vagy lehetett volna, — inkább lomha,
mozdulatlan és levegőnélküli konvenciók fészke ma
is, tettelet leikekedésekkel, kitűnő képmutatással,
minden tettetés nélküli emberszólással teítve E vá-
rosban a sánda gyanu minden ember sarkában ott
csabot, becselenséggel illetve a becsületet, a valódi
jóságot arculátve, de mindig hódolva a hazugság, az
átlény látezatainak. Itt minden ember embertársá-
nak korlátlan bírāja és önmaga által hievezett hó-
hája, mert csak az nem kompromittál, aki nem
akar és azt nem kompromittálják, akit nem akarnak
kompromittálni.

Az, akinek nincs egyéni, gondolatvilágból kiala-

kult, természetes erkölcs, aki nem tudja megérteni,
hogy a minél több szabadság és minél kevesebb
korlát a legnagyobb erkölcsnevelő, — az mindig a
mások erkölcsére féltékeny, mindig a mások
szennyese után kutat, — hiszen ami önmagunkban
a legtöbb, vagy legkevésbé, — rendszerint az ér-
del másokban is benneket.

Szinte hallom az ellenvetéseket ezekre a meg-
állapításokra. Hallok azt az ellenvetés, hogy a
társadalom, kölönösképpen pedig az eljövendő kol-
lektív társadalom legfőbb feladata az egyén kon-
trollálása lesz és a közösség érdekei ellen vétőket
a társadalmi ítélet erejével sújtani. Hazug és kép-
mutató ellenvetés. Egészséges társadalmi erkölcs —
amennyiben tényleg a közösség védelem és segítség
elvére épül fel, — sohasem az egyén magánéletének,
szerelemi és szellemi érdeklődéseinek, izlésbeli és
más privát jellegű megnyilvánulásainak ellenére,
hanem épen az egyén szabad kiélési lehetőségeinek
biztosításáért van, — természetesen addig, míg az

A beiföldi posztógyárak beszüntették az áruhitelt A hitelbeszüntetés nagy megdöbbenést keltett kereskedelmi körökben

(Cluj-Kolozsvár, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország kereskedelmi köreiből
kinos feltűnést keltett az, hogy a romániai
posztógyárosok szövetsége körlevelet intézett az
összes posztó és ruhakereskedésekhez, amelyben
értesíti őket, hogy a jelenlegi súlyos gaz-
dasági helyzetre való tekintettel a további áru-
hitel folyosítását megszünteti és csak a számla
azonnali kiegyenlítése, vagy bankgarancia elle-
nében hajlandó vevőinek árut kiszolgáltatni.
A posztógyárosok szövetségének eme eljárása
teljesen önkényes és indokolatlan és az érde-
kelt kereskedőket rendkívül súlyosan és érzé-
kenyen érinti.

Amint ismeretes, a kormány a romániai
posztóipart a legmesszebbmenő támogatásban
részesíti és az összes iparpártolási kezdezmé-
nyekben kívül a posztóáruk behozatali vám-
tarifájának nagymértvű felemelésével igyekszik
a külföldi produktumokat a piacról kiszorítani.
A posztógyárosok, úgy látszik, igyekeznek
kihasszálalni a kormányt, amelynek számukra

Pilsudskyt választották meg a lengyel köztársaság új elnökévé Kilencvenkilenc szavazattöbbséggel választották meg a jobboldali jelölttel szemben

(Varsó, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai napon Pilsudskyt megválasztották a len-
gyel köztársaság elnökévé és ezzel az utóbbi hetek forrongó hangulata nyugvópontra jutott.
Pilsudsky ellenfeleit, a jobboldaliak jelöltjét Bobrzinskyt kerekén kilencvenkilenc szavazattal
győzte le. Varsó örömmel fogadta Pilsudsky győzelmét. Politikai körökben azt hiszik,
hogy az elnök a törvényhozási testületet részéről az elnöki hatáskör kiterjesztésére törvény
megszavazását fogja kérni, amelynek alapján diktatórikus uton fogja pénzügyi és gazdasági re-
formjait keresztülvinni. Ez a diktatura azonban — amelyhez egyébként a szocialisták már eleve
hozzájártak — csak átmeneti lesz.

Pilsudsky a megválasztását megelőző napon
fogadta a saját képviselőit, akik előtt igazolni igye-
kezett eljárását. A marsall többek között ezeket je-
lentette ki:

— Már az év első hónapjaiban és az elmúlt
év végén éles harcok voltak a lengyel köztársaság ke-
belében, különösen pedig a hadseregben elfajult álla-
potok miatt. Ez a harc soha nem jutott nyugvó-
pontra és már úgy tánt fel előttem, mintha minden
az én követeléseimmel ellen ágaskodott volna fel.
Megállapítottam, hogy ugyanazok az erők, amelyek
meggátolják Lengyelország fejlődését, egyúttal de-
moralizálják az államot is. Már nem várhattam
tovább, különösen a pénzügyi téren mutatkozó kor-
rupció és a tisztviselők megvesztegethetősége miatt.
Ezek belekényszerítettek az akcióba.

A kormány olyan férfiakból állott, akik részesei
voltak a legulyosabb bűnténynek, amit valaha
elkövettek Lengyelországban, *ők gyilkoltatták meg
Gabriel Narutowiczot, a köztársaság elnökét,*
egyik legjobb barátomat. Ez a kormány, mihelyt
hívatlamba lépett, nyomban frontot csinált ellenem.
Meg kell állapítanom, hogy csak a kormányt akar-
tam elpusztítani helyéről, semmiestre sem Wojcie-
chowzski elnököt.

Pilsudzski a beszélgetés további folyamán hie-
jelentette, hogy forradalma nem volt szociális termé-
szeti, hanem inkább egy *erkölcsi krízisnek fegy-
veres erővel való megoldása.*

— Nem választottam s diktatura utj-t —
mondotta Pilsudzski — hanem olyasmi történt,
ami hasonlít ugyan az államcsínyhez, de szerencsére

összesség rovására nem megy.
De az emberszólás perverzei, mint virágos réten
a sásák és moszkító serege, — az élet legszebb
és legszentebb intimitásai után vetik magukat. A
fájdalom tobzódásába groteszk és perfid gunyorukat
dobják, a mosolyba és boldog meglepedkezésbe a
ránccolt homlokú szigorúság fűszkét, a csöndbe bele-
hördölnek, a kármában csöndért sóhajtoznak.

S mert embertelenek, mert tudatlanok, eleve
képtelenek minden megértésre. Az érzéstelen sohasem
értheti meg az érzések változásait, a korlátolt az
élet korlátalanságait, a mindig szokványok szerint
élő a szókatlan. Az emberszólók pedig a korlátolt-
ság, érzéstelenség prototípusai, akik Caliban düh-
vel csapnak is minden szókatlanra, eredetire, mint
olyan lázadásra, amely jelentéktelenségük és szür-
keségük köréit zavarja.

Kincses Kolozvár kincses voltát és az eme ti-
pusokban való főlös gazdagságban látom.

Salamon László

a nemzeti ipar támogatása jegyében kreált intéz-
kedések teremtettek, mert nem lehetne meg-
magyarázni az említett körlevélben foglaltakat,
amelyek újabb válságba sodorhatják a kereske-
delmet. De súlyosan ériati ez a fogyasztókat
is, mert kétségtelen, hogy keresztülvitele ese-
tén feltétlenül az áruk megdrágulásához vezet-
nek. Különös és érthetetlen tehát ez az intéz-
kedés annál is inkább, mert a román valuta
javuló tendenciát mutat és a helyzet szerint
minden remény megvan arra, hogy a legutóbbi
lejjárak következtében előállott gazdasági de-
presszió erősen enyhülni fog.

Értésülésünk szerint a romániai textilkeres-
kedők mozgalmat indítottak a gyárosok szövete-
sége méltánytalan intézkedéseinek visszavonása
érdekében. Ebben az értelemben a közeli na-
pokban küldöttség fogja felkeresni Nagulescu
ipari és kereskedelmi minisztert és tiltakozni
fog az ellen a rendelkezés ellen, amely a gyá-
rosoknak egy tipikus manővere a kisegiszten-
ciák és fogyasztók rovására.

sikerült gyorsan mindent a legális vágányokba
visszalendíteni.

Összeesküvés Pilsudsky ellen

Bobrzinsky, akit a jobboldali pártok, a keresz-
tény nemzeti párt a szélső jobboldal és a keresz-
tény demokráta párt jelöltek, híres történész és jog-
tudós, az összeomlott monarchia egyik kiváló dip-
lomátája, Ferenc József udvarának kedveltje. Egy
időben Galicia kormányzója volt és ebben a min-
őségben úgy a lengyel feudálisok, mint a tisztvise-
lők kedvelje volt, a népben azonban nem volt
semmi gyökere. A haladó pártok elhatározták, hogy
megválasztása esetére proklamálják a polgér-
háborút. Általánosságban azt hiszik, hogy meg-
választása nemzeti katasztrófa vezetője volna.

A Bartel-kormány a rend fentartására széles-
körű intézkedéseket tett az egész országban, főleg
azonban Varsóban, ahol a rendőrség egy Pilsudsky-
ellenes összeesküvést fedezett föl néhány nap
előtt és többeket letartóztatott.

A zsidók a kormánynál

A zsidó szajm-klub, amely mint ismeretes Pil-
sudskyt támogatta az elnökválasztás folyamán, Bar-
tel miniszterelnökhöz küldöttséget menesztett. A
küldöttség tagjai Hartglas, Farbstein és Kirsch-
braun képviselők voltak. A miniszterelnök kétér-
s beszédben informáltatta magát a zsidó követelések-
ről és a képviselőkkel megtárgyalta a politikai
helyzetet. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a je-
lenlegi kormány provizórikus és a zsidó kérdés
megoldásával nem tud foglalkozni. Mindazonáltal

Tavaszi női és férfi ruhákat **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióközlet Str. Barițiu No 2., Str. Iuliu Maniu 8. — Telefon 877 sz.

azt az álláspontot foglalja el, hogy a nemzeti kisebbségekkel szemben pontosan be kell tartani az alkotmány idevonatkozó rendelkezéseit, természetesen a zsidókkal szemben is. Véleménye szerint a jövő kormány csak ezt a politikát folytathatja, különben Lengyelországban nem fejlődhetik ki egészséges demokrácia.

A miniszterelnökkel történt beszélgetés után a zsidó delegáció Makovszki igazságügyminisztert kereste fel, aki előtt szövegelt, hogy az igazságügyminisztériumban listákat vezetnek a nem zsidó igazságszolgáltatási tisztviselőkről és külön a zsi-

dókról. A zsidók évekig várhatnak előléptetésre, holott keresztény, vagy kitért kollegáik már régen maguk mögött hagyták őket. A miniszter pártatlanságának igazolásul megmutatta a delegációnak, hogy egy napon tizenkét zsidó bírót léptették elő.

Pilsudszky nem fogadta el megválasztását

Lapzárta után jelenti a Rador: Pilsudszky megválasztását nem fogadta el. Keddre új választást tűztek ki.

A közeli napokban megtörténik a kormány gyökeres átszervezése

A szakkamarák és egyetemek szenátorválasztásának eredménye

(Bucuresti Bukarest, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már a választások előtt különböző hírek terjedtek arról, hogy Averescu tábornok nyomában a választások után átalakítja kormányát. A Rapid távirati iroda mai jelentése szerint a kormány átalakításával kapcsolatban új hírek és új kombinációk vannak. Meg kell jegyeznünk, hogy ezek a kombinációk ugyeszlően óránként változnak.

Az újabb verzió szerint Averescu átveszi a belügyi tárcát is, hogy régóta tervezett adminisztrációs terveit megvalósíthassa. Goga kultuszminiszter lesz. E forrás szerint a három volt nemzetipárti miniszter, nevezetesen Lepadatu, Lupas és Goldis helyzete rendkívül érzékeny, mert nem akarják az önigéretüket beváltani, hogy beolvadnak a néppártba. Ezeket a híreket — noha a kormányhoz közelálló körökből származnak — csak fentartással közöljük.

Kormánykörökből vett értesülések szerint azok a hírek, hogy a parlament június 20-án ül össze, nem felelnek meg a valóságnak. A parlament a királyi kéziratnak megfelelően június 25-én ül össze és együtt marad július végéig. Ekkor kezdődik meg a nyári szünet és tart októberig.

A választások ismeretes eredménye a liberális körökben óriási csalódást keltett, mert ha túlságosan optimista reményeket nem is fűztek a választásokhoz — erre az eredményre még sem voltak elkészülve. A liberális és a kormánypárt között egyébként tárgyalások folynak arról, hogy a hivatalosan járó 15 mandátumon kívül még két mandátumot engedjenek át a kormánypártiak a liberálisoknak. Valószínűleg a gorji kerületben kapnak még egy mandátumot Tatarescu volt belügyminiszter részére.

A szombaton lezajlott szakkamarák és egyetemi szenátorválasztások végleges eredményét ma tették közzé. Eszerint a bukaresti kereskedelmi és ipar-

kamaránál leadtak összesen 173 szavazatot, melyből egyet megsemmisítettek. A Kereskedelmi osztálynál Jan Ica Niculescu liberális 129 szavazattal választották meg Brancovici néppárti 43 szavazattal szemben. Seraga és Stancovici jelöltek visszaléptek. Az iparügyi osztálynál dr. St. Cerecz liberális 80 szavazattal lett megválasztva Mircea (UGIR) 30 és Stanciu ezredes 10 szavazattal szemben.

Jasiban a kereskedelmi osztály szenátora Botez, az iparügyi osztályé Mendelsohn.

Csernovitzban a kereskedelmi osztályban Nistor volt liberális minisztert választották meg szenátornak.

Galatzban Matei Sassu volt liberális kereskedelmiügyi miniszter a kereskedelem részéről, míg az ipar részéről Teleanu nemzetipártit választották meg.

A bukaresti mezőgazdasági kamarai választások rendben folytak le a következő eredményekkel: A leadott 262 szavazatból Athanasovici liberális 132-öt kapott és így ő lett megválasztva Sasuaglu nemzetipárti 91 szavazattal szemben. Stau Giteacu néppárti visszalépett.

Galatzban a mezőgazdasági kamara részéről Jonescu lett a szenátor nemzetipárti programmal.

A bukaresti egyetem választásainak eredménye a következők: Pangrati liberális 64 szavazattal megválasztva Viadescu nemzetipárti 34 szavazattal szemben.

A jassii egyetem szenátora Constachescu parasztpárti, míg a csernovitzi egyetem választásáról még nem érkezett jelentés.

A kolozsvári egyetem részéről Lepadatu volt kultuszminisztert választották meg.

A szenátorválasztások végleges eredménye szerint a szenátus összeállítása a következőképpen alakul: megválasztott szenátorok száma 113, megyei és községi szenátorok 71, iparkamarák sze átorai 4, kereskedelmi kamaráké 4, munkakamaráké 4, egyetemeké 4, összesen tehát 200, amelyhez hozzájön még 26 hivatalbeli szenátor.

Jónevű író volt Petljura gyilkosa

„Az igazságnak tettem eleget” — mondja Schwartzbart

(Páris, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet kimerítően foglalkozott a Petljura elleni merénylettel. Azóta a lapok pártállások szerint ítélik meg a tettet. Vannak reakciós újságok, amelyek azt állítják, hogy Schwartzbart a szovjet megbízásából követte el tettet. Petljura e lapok állítása szerint jó viszonyban volt Pilsudszkyval és az oroszok különös érdeke, hogy ezt az ellenforradalmárt eltérítsék láb alól, nehogy Pilsudszkyval szövetségbe, Ukrajnában lázadást szitson.

Ez a nevelés feltevése szerencsére csak egy két reakciós lapban talált hitelt. Az igazság ebben az esetben nagyjából az, amit a párisi sajtó a rendőrségi információk alapján közölt.

Schwartzbart Petljura sorogében

Salom Schwartzbart Smolensak tartományban született egy kis zsidó helységben 1889-ben. Jómódu szülei héberre és általános ismeretekre tanították, később azonban önszántából iparosnak ment és az órásmesterséget sajátította el. A háború kitörésekor a francia hadseregben való harcban több ízben vitézségi kitüntést kapott. 1916-ban Denikin akkori cári generális hadseregéhez ment tolmácsnak.

A bosevizmus kitörésekor Denikin tábornok megszervezte a fegyveres ellenforradalmat és Schwartzbart továbbra is Denikin hadseregében maradt. Amikor azonban látta, hogy milyen irtózatossággal kezelték a zsidókat, elhatározta, hogy elhagyja a hadsereget, mert a bolshevik rezsimmel sem volt megelégedve. Visszament Franciaországba, ahol katonai szolgálatai elismerésül azonnal naturalizálták. Az agilis ember megalapította Franciaország zsidó frontkatonáinak szövetségét, amelynek elnökhül választották meg.

Schwartzbart, a költő

Írói hajlamai voltak és a háborút követő években jiddis nyelvben több költeményt írt Baal Hachalajmojsz (Álmodozók) néven és a költeményeket egybefoglalva, kötetet adott ki címen: „Álmodozók és valóság”. A jiddis lapok melegen írtak a könyvről, ami arra bátorította, hogy újabb könyvet adjon ki. Az új könyvet „A mélységekből” címmel látta el és

ebben sötét színekkel festette meg háborús élményeit. Naplószerűen írja meg, hogy a zsidó életet és kultúrát mint semmisítette meg öröngő fanatizmusában az ellenforradalom vezére, Petljura. Ebben a könyvben közli megrázó színekkel, hogyan hatoltak be pogromkatonák szülei házába, milyen gyalázkodó szavakkal szentségtelenítették meg a hajlékot, ahol soha egy utzó szó el nem hangzott és ahol minden talpalatnyi helyet zsidó szentség lengett át.

A tett elkövetése után — amint azt már írtuk, Schwartzbart a rendőrt, aki elfogta, arra kérte, kísérje vissza őt műhelyébe, hogy itt bucsút vehessen feleségétől és rendezhesse üzleti ügyeit.

Ezt megengedték neki. Schwartzbart megvizsgálta kétségbeesett feleségét, szortírozta a kijavított órákat és a teljesített munkáért járó összeget pontosan feljegyezte.

A rendőrségen kihallgatták Schwartzbart feleségét is, aki nem is sejtette férje szándékát. Annyit tudott csak mondani, hogy Schwartzbart, melyen átértette a zsidóság fájdalmát és gyakran nagy gyűlölettel és elkeseredéssel beszélt az oroszországi zsidóüldözésekről. Schwartzbart maga azt adta jegyzőkönyvébe, hogy hat hónappal ezelőtt értesült róla, hogy Petljura Párisban tartózkodik. Azóta állandóan szem előtt tartotta őt, de minthogy Petljura legtöbbször egy hölgyvel és egy fiatal lánnyal járt az utcán, nem akart rálőnni, nehogy a golyó esetleg károsít érje. Végül most egyedül találta és leterítette.

Többszöri kérdésre elmondotta, hogy nem érez semmiféle megbánást, hanem úgy érzi, hogy az igazságnak tett eleget.

— Hogy életemmel mi történtek, — mondotta jegyzőkönyvébe, — azzal én nem törődöm, a földög, hogy az igazságnak eleget tettem. Látan látja lelkesemet és megbocsát nekem.

Salom Schwartzbartot már átkérték az ügyészségre. M. Z.

Egy amerikai ügyvéd védőbeszéd helyett kiitta a bűnjelkét lefogalt méregpoarat

(Chicago, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Chicagóban a közelmúltban nagy feltűnést keltett, hogy egy napon J. Dominic, ismert, előkelő vállalkozó hirtelen meghalt.

A gyáros idősebb ember volt és duzzogdag. Halálát — a szép, fiatal Bernice gyászolta.

Az özvegy, Dominic halála után, teljesen visszavonult.

Ennek dacára, vagy talán éppen ezért csakhamar hírek kezdtek szárnyra kapni.

— Az özvegy nem szerette férjét. Csak számból ment hozzá. A szíve másé volt — uttogták a jól értesültek.

— Ugy van! És az öreg nem is halt meg természetes halállal. A rendőrség azonban hamarosan tudomást szerzett a gaztettől és a halál után azonnali vizsgálatot tartott. Le is foglalt egy poharat, amely a vállalkozó éjjeliszekrényén volt. Valami fehér folyadékot találtak benne.

A sok szóbeszédnek, a suttogásoknak — úgy látszik — volt valami talaja, mert egyszer csak kipattant a titok: a chicagói bíróság vád alá helyezte az özvegyet és kitézte a tárgyalás napját.

Az özvegy talpig gyászban jelent meg. Arcán szenvedés látszott, de egyebekben nyugodt volt.

— Megrögzött gonosztevő — állapította meg a hallgatóság.

Az elnöklő bíró előterjesztette a vádat, aztán a tanúk kihallgatására került a sor. Csodálatos, hogy mennyi gyanús körülményt tudtak előadni.

Az özvegy erélyesen védekezett!

— Valótlan, csupa valótlan dolog. Férjemmel boldog egyetértésben éltem. Szerettük egymást. Házaságunk is szerelmi házasság volt.

Az orvosok kijelentették, hogy a pohárban valami orvosság lehetett, de nem tudják most már megállapítani, hogy mi.

A hallgatóság nem hitt az özvegynek, nem hitt az orvosoknak.

Ekkor az ügyvéd emelkedett szólásra. Egymás után cáfolta meg a mondemondákat. Aztán egy pillanatra szünetet tartott védőbeszédében, odalépett a bírák emelvénye mellett álló asztalhoz, amelyen a bűnjelként szereplő pohár állott a gyanús folyadékkal és egy hajlégra kiitta a pohár tartalmát. Aztán visszatért helyére és még egy jó óra hosszat beszélt. Semmi baja se történt. Ez a bizonyítás minden jogász érvelést többet ért. Az özvegyet felmentették.

Az Uj Kelet az ország nap szerkesztők: Pálfi Sándor és Uj Kelet szerkesztők

Az Uj Kelet szerkesztők

Oradea-M. Str. Aurel V. (Ernyőújt.)

Aradon: Str. Romanul

Sighetul-M. Miksa, Zsidó

Timisoara Nemzeti Szöve

— Nem tot. Bukarest hadügyminiszter tette a hadgy idejűleg az a egyáltalán ne kat. Kormány hirt, hogy eb tanak katonai erre a célra összeg.

— A Czu 1. A Czur-Salor t. tagokat akik rendelkeztek mint amennyiben bel mindig akadály siveskedjenek Bankház aradi számlára átutalt lesz számolva. 2 10 én d. e. 9 Oradea-ut 2.) é

— Masar az elnöki sz tábornok nem emlékezett arról ság elnöke B székben. Masar író és a követ déről: 1918 eségét éreztem Több politikusi mi a vélemény Mindnyájan B az elnöki tevé sulyosan megb mondták az él mány hivatalos hogy ki legyen nem tudom. E látja, ma is el

— Adalé címmel tartott szombat este, termében. Az száke miatt h

— Elfog tetteseit. N rendőrség ora Nagyváradról kereskedő gyil szerésznél elad lévő Soroca ké toztatni a gyil személyében, a Buntársul H vezte meg, a toztatott.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemista érdeklődésű és bányászati zsidóság napilapja... szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő... főszerkesztő: Dr. Marton Ernő...

Az Uj Kelet fiókiadói hivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Eredóvi emléktér 2. (Ernyőszület.)

Aradon: Horváth János Löbl Hírlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

3 mai naplár

Kedd 5686. Szivan 19. 1926. junius 1.

Nem tartanak az idén hadgyakorlatot. Bukarestből jelentik: Közöltük, hogy a hadgyakorlatok rendeltetése szűkebbé vált...

A Czur-Salom akció közleményei. 1. A Czur-Salom akció vezetősége felhívja azon t. tagokat, akik esedékességeiket a korlátozott deviza...

Masaryk Benest szeretné utódául az elnöki székben. Prágából jelentik: Mahár tábornok nemrégiben megjelent emlékirataiban megemlékezett arról, hogy Masaryk a cseh köztársaság elnöke Benest szeretné utódául az elnöki székben...

Adalékok a clonizmus filozófiájához. Címekkel tartotta meg előadását Giszkalay János szombat este, a kereskedelmi és parkamara disztermében...

Elfogták a nagyszalontai gyilkosság tetteseit. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrség országos körözőlevelet bocsátott ki a Nagyváradról megszökött Badar Lajos nagyszalontai kereskedő gyilkosa után...

Miért javul a lej. Bukarestből jelentik: A lej javulásával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a kormány devizakészletek felhasználásával javított külföldön a lej árfolyamán...

Eljegyzés. Gottlieb Ilonkát Charláról eljegyezte Grosz Henrik Oradea-Mare. (Minden külön értesítés helyett)

Kiástak egy spanyolországi zsidó várost. Madridból jelentik: Fierne spanyol város arénája közelében ésatásokat kezdtek néhány hónap előtt. Az ásatások rendkívül érdekes leleteket hoztak felszínre...

Kétszázmillió lejes tűrvész egy petróleumtelepen. Ploestiből jelentik: Tegnap éjjel két órakor a ceptari petróleumtelepek 4-es számú szondájába beleszapott a villám és pillanatok alatt lángokba borult...

Megjelent a Mocianu féle vasúti menetrend (térképpel). Ára 40 lej. Minden könyveskereskedésben kapható.

Szemet erőtető munkához, sötétség beálltával, ezinek megkülönböztetéséhez az új „Tungstam Napfénylámpa” szolgál a megfelelő világításal.

Mit kérnek a kolozsvári piaci viszontelárúsítók. Röviden megemlékeztünk már arról, hogy a kolozsvári piaci viszontelárúsítók azzal a kérelemmel fordultak a polgármesterhez...

Egyre terjed a ceptari petróleumtűz. Bukarestből jelentik: A ceptari petróleumtűz még mindig tart. Az elmúlt éj folyamán száz km. távolságra voltak láthatók a lángok...

Legjobb zongorák világ-márkás állandóan raktáron. Engross és en detail. Részlet e is. Sternberg J. -- Oradea, Bulv. Regale Ferdinand Telefon 4-91.

Ki akar szép lenni? Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha Maria szeplő krém-et használnak. Hatásért felelősség! Fehéjít! Ártalmatlan, Ára 30 L. Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg. Mures, Albia-palota. 3 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Bézsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weisz drogueria, Oradea-Mare: Apollo drogueria

Gyönyörű művészi fényképeket készít kertben és hangulatos műtermében. Bátyi Lajos, Monostor-ut 7. Prefektúra mellett

ארמ. כשר. סאלאמי אונד ועלכווארען פאבריקאונד פלייש האלע. Schnabel Hermann Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. Telefon 10-74. Megrendelések feltűnő olcsó áron, utánvétel mellett eszközösködtetnek.

Tavaszi újdonságok megérkeztek. Neumann M. férfi- és fiuruha-áruház Cluj, Piata Unirii (Főter) 14

Aranyat, platinát, régi fogso okat legmagasabb áron vesz Transilvania. Dental Depot Cluj, Strada Jorga No 3.

Ügyes — előfizetési akvizitört megfelelő kaucióval felvesz az Uj Kelet kiadóhivatala.

Fényképész operatör és laborans azonnalra felvétetik. Foto-Glob, Bulv. Academiei No 3. Bucuresti.

RÓTH cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnék a legújabb divatu cipő-különlegességek.

KÖZGAZDASÁG

Ausztria Intervencióra készül a román devizarendelések miatt

A szigorú devizaintézkedések megbénították az osztrák-román külkereskedelmi forgalmat

(Bécs, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ausztria és Románia között az utóbbi napokban a fizetési eszközökben való forgalom lényegesen megcsappant. Ennek fő oka abban rejlik, hogy a román kormány a lej esése alkalmával a deviza rendelkezések megszigorítását rendelte el, amelyek azonban még most is, a lej lényeges javulása idején érvényben maradtak.

E rendelkezések közül különösen hátráltatja az Ausztria és Románia közötti forgalmat az, amely megszorítja az áru-importért járó devizák kifizetését. A bécsi kamarához érkezett információk szerint a Banca Nationala nem bocsát megfelelő mennyiségben devizát rendelkezésre, úgy, hogy a deviza igényeket sem lehet megfelelően kielégíteni.

Mintegy pedig más devizakészletek az Ausztria és Románia közötti áruforgalomban nem állnak rendelkezésre, belátható időn belül a két ország

forgalmában válság állhat elő. Súlyosítja a helyzetet az is, hogy a Banca Nationala devizái csak a mély, hivatalos kurzus szerint kerülnek forgalomba, ami miatt az exportőrök az idegen devizákat nem is adják el.

A bécsi kereskedelmi kamara memorandumban fordult az osztrák kormányhoz, arra kérve, hogy intervencionáljon Románia kormányánál a fizetési eszközökkel való forgalom korlátozásának megszüntetése irányában.

A bécsi kamarának az alicója aligha fog eredményt járt, mert hiszen a lej javulása, amelyet nagyrészt éppen a devizamegkorlátozások eredményeztek, bőséges devizakészleteket hozott felszínre és így az exportőrök és importőrök, amennyiben igazolt devizaigényekkel lépnek fel, könnyűsereggel tudják szükségleteiket beszerezni.

¶ Július elsején életbelép az újvasúti tarifa? Bukarestből jelentik: Az „Argus” értesítése szerint a kiküldött tarifabizottság elkészítette, több mint egy éves munka után, az új vasúti tarifa tervezetét és ez most már a CFR öttagú ügyvezető igazgatósági tanácsa előtt fekszik, amely a végleges tervezetet elkészíti. Egyidejűleg megküldötték a tervezetet bírálatra a kamarák központjának, a Gyáriparosok Szövetségének. A tervezet ugyan közeledik beosztásában a nyugati modern vasúti tarifákhoz, de ezeket még nem éri el. Az áru beosztása is különleges. Három csoportot különböztet meg: darabszállítmány 5000 kgr-ig, teherzállítmány 5-15.000 kgr-ig és 15.000 kgr-on felül, holott nálunk 10 és 15 tonnás vasúti kocsik vannak forgalomban és így sokkal célszerűbb lenne az ezek szerinti beosztás. Értesülésünk szerint egybenként az igazgatótanács még e hónapban elkészül a tervezet átdolgozásával és július 1 én már életbe is lépteti.

¶ A cukorka és csokoládégyárak szindikátusa — a „kontárok” ellen. Röviden közölték már, hogy az UGIR kebelében megalakult a romániai cukorka és csokoládégyárak szindikátusa. A szindikátusnak eddig 26 tagja van. Mint értesülünk, a szindikátus már is akciót indított abban az irányban, hogy egészségügyi rendelkezések be nem tartása miatt körülbelül száz kisebb gyár és üzemmel szemben a hatóságokat erősebb ellenőrzésre bírja. A szindikátus ezt úgy nevezi, hogy védekezés a kontárok ellen, hogy azonban az akció mögött csupán anyagi érdekek húzódnak meg, ez nyilvánvaló és éppen ezért a kisebb üzemeket védekezésre készíteti.

¶ Megkezdik a hisipari üzemek egészségügyi ellenőrzését. Szombaton délután Varga iparhatósági biztos elnöke alatt népes értekezlet volt a kolozsvári iparhatóság helyiségében, ahol a kolozsvári ipari üzemek ellenőrzésének módjait beszélték meg. Az értekezlet a város hat kerületébe huzonhat iparhatósági megbízottat választott meg, akik e hó folyamán sorra járják valamennyi ipari üzemet s meggyőződve azok egészségügyi berendezéséről, eredményéről jelentést tesznek az iparhatóságnak, ez pedig az iparfelügyelőségnek.

¶ A Banca Nationala kimutatása. A Banca Nationala kimutatása szerint Románia bankjegyforgalma legutóbb 20,966.000 lej volt, vagyis körülbelül háromnegyed millárdal több, mint amikor Averescu a kormányt átvette. Ez a mérsékelt jegybankhibocsátás azonban egyáltalán nem ártott a lej árfolyamának.

¶ Svájci kölcsönről is tárgyalni fog Manolescu államtitkár. Bukarestből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár ma megérkezett Romába. Olaszországból érkező jelentések szerint az olasz kölcsön megkötése biztosra vehető. Kormány-

körök energikusan cáfolják a kölcsönnek a „Viltosrud”-ban és az „Adeverul”-ban leközölt állítólagos feltételeit. Hír szerint Manolescu Olaszországtól visszautasva, Svájcban is tölt néhány napot és egy svájci kölcsönről is fog tárgyalni.

¶ A bécsi terménytőzsde új elnöke. Bécsből jelentik: A bécsi terménytőzsde elnökevé Hugó Hausler választották meg.

¶ Nagyobb mennyiségű külföldi vasúti kocsit ajánlanak kölcson a vállalatoknak. Ma Kolozsvárra érkezett Európa egyik legnagyobb vasúti kocsikölcsönző vállalat megbízottja, hogy a hatóságokkal és nagyvállalatokkal megbeszélést folytasson azon módzatok megállapítására, amelyek alapján lehetővé válna, hogy a külföldi érdekltség Románia belföldi iparának és kereskedelmének nagyobb mennyiségű vasúti kocsit adjon kölcsön. Tekintettel arra, hogy ez a külföldi érdekltség nemcsak ugynevezett normal vagonokkal rendelkezik, hanem mindenféle speciális kocsikkal és ciszternákkal, úgy az export, mint a belföldi forgalom szempontjából kedvező volna, ha az érdekeltek megfelelő megállapodásra tudnának jutni. Mint értesülünk, az itteni megbízott már több irányban folytatott érvevonatkozó tárgyalásokat, amelyek kedvező mederben haladnak.

TŐZSDE

Május 31 és

A lej Zárahban 210.10-210.00, Párisban 12.80, Londonban 295, Bécsben 296.75, Prágában 14.20.

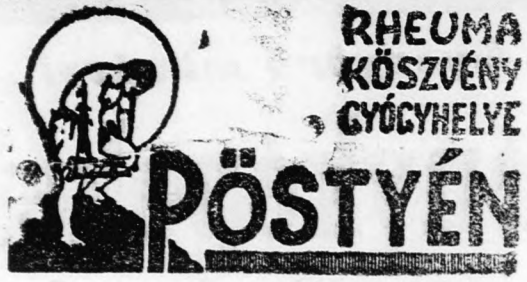
Kolozsvár. A devizák esése a belföldi piacon ma az eddiginél is nagyobb arányban folytatódott. További laryha tendencia mellett a következő árfolyamok alakultak ki:

Bécs 33.50-34.00, Prága 7.10-7.15 Budapest 285-239, Páris 7.80-7.90, Zürich 46.50-49.00, Newyork 238.00-240.00, London 1170-1180, Milánó 9.10-9.20.

Zürich. Zárlat: Berlin 132.90, Amsterdam 207.60, Newyork 516.25, London 2512.50, Páris 1675.00, Milánó 1950.00, Prága 1530.00, Budapest 72.30, Belgrád 912.00, Bukarest 210.00-210.00, Varsó 43.00, Bécs 72.95.

Bukarest. Devizák: Páris 8.07, Berlin 58.50, London 1197.93, Newyork 245.00, Milánó 9.35, Zürich 47.70, Bécs 33.75, Prága 7.29, Brüsszel — Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 900, német márka 58.00, leva 1.70, török lira 128, font sterling 1200, francia frank 8.04, svájci frank 46.00, olasz lira 9.20, drachma 2.85, dinár 4.60, dollár 245, lengyel forint —, osztrák schilling 35.00, magyar korona 35.00, cseh korona 7.30, belga frank —, holland forint —.

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 cs. hkoronától felj bb. Felvilágosításul szolgál Mg. Ph. El. Singer, Timisoara, II. Str. P. Tegle Nr. 2. Aki nem utazhat, az használja Pestyén

iszap-házikurát.

Pi. Qu. iszapocskák, k. sz. gamma kompress minden gyógyszerárban, drogeriátan kapható.

Szenzációs

olcsó hét

van folyamatban a

CHIC de PARIS

cégnél

Főtér No 8.

(VOLT LÖRINCZ és TÓTH)

Minden divathölgynek érdeke egy próbavásárlás

E hét előnyrjegyzéke:

	mtr. lei
1000 mtr. Cosmanosi és francia mosó delén és kartor, garantált színartó	55
1500 mtr. I-a legfinomabb minőségű svájci etamin, minden színben	84
1500 mtr. Francia Linon Batist, az összes divatszínben	84
500 mtr. Parisi divatbordűrös Marquiseite, kézel himze t	175
Lyoni hockás mosó nyers selymek, pastel színekben	315
300 mtr. tiszta gyapju ruhakelme s övet minden divatszínben, 575 lei helyett	400
140 c. széles, tiszta gyapju costumkelme tegeth. kék és fekete színekben, mtr. ként 750 lei helyett csak	450
140 c. széles Mohair lüster k. b. át és ruha ujdonság, az összes színekben, csak	650

Hasonló olcsó árakban kerülnek eladásra valódi nyerselymek, celyem marocelnok, lyoni crepe de chinek. Valódi angol női costum és férfi szövetek, covercoat női és férfifelöltő és kabátkelmék

Igazolt állami és magánlisztviselők 10% engedményben részesülnek még ezen leszállított árakból is.

Preciziós

fogaskerékek

készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett.

Szabó János

Cuj, Str. Jasi or (Nagyszamos) No 2.

Szövőgyárak figyelmébe! Festünk bármilyen gyopju, műselyem és pamut fonalat, szintartóan, bármilyen színre.

„Kristály” kelmefestő vegytisztító Cluj. 500 és gőzmosógár. Telefon

Még Elmar

(Cluj-K) d. tájékoztató. közlések voltak a KAC meccsét helyettesítő Victor Academia deklarációja az utolsó részében nem is eredményezett kaja ugyan megfeszítődik és a Haggibb ebbe a kúlez. A toKKASE, ják el.

A vasárnapjánkat

Kolozsvár. Győzött az A. felzáró, az Univerzális felzáró részében a KAC egy egy 15 igazi formában érezte véde Raduch hírek csapatát mas szakadásokat okoztak fel. Ez sen játszott képességéről

Az első góllal vezetőből Bonci Giurgiu I. zól előnyt Rakitovszk, majd illal hárt. A félalmával a

Helyese váratlanul éppen fessel sil fevilian zókai son b, m, állít U d

A Borpus hely 11-est tatra itélet kalmával v erősen dik góllá érték próbáinak, nak a pály intervenció tatják a já vesztettség ban Totofa gólt ér el. kiállítja, m a csatásor off-side be vonalon a szépiteni a nem volt a

A KAC félidejében

SPORT

Még nem zárult le a kolozsvári bajnokság

Elmaradt a Haggibbor—Victoria mérkőzés. Universitatea—KAC 7:4. A VAC biztosította bennmaradását az elsőosztályban

(Cluj-Kolozsvár, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnap délutánra kisorsolt mérkőzések voltak hivatottak végleges képet alkotni a kolozsvári bajnokság eredményéről. A csaknem egész délután zuhogó eső azonban lehetetlenné tette a Haggibbor—Victoria mérkőzés megtartását és így csak az Universitatea—KAC-mecos kerülhetett lebonyolításra. Az első félidő helyét illetően a csütörtöki eldöntésre kerülő Victoria—Haggibbor, valamint a vasárnap lejátszott Universitatea—Husos és Haggibbor—Academia fognak végleges választ adni az érdeklődők hatalmas táborának. A kerület bajnoka az újabb szövetségi vélemények alapján valószínűleg a Victoria együttese lesz, amely ha nem is a legjobb, de mindenesetre a legeredményesebb futballt kultiválta és kiváló taktikája egy zöld gyepen, mint a sportpoliikában megfelelő módon érvényre jutott. A második és harmadik helyért az Universitatea és a Haggibbor küzdenek, de nem lehetetlen, hogy ebbe a küzdelemben a KAC-nak is beleszóla lesz. A további helyeket a CFR, Husos, RMS, KKASE, Academia és Vassas csapata foglalják el.

A vasárnapi sporteseményekről szóló tudósításainkat alább adjuk:

Kolozsvár. Universitatea—KAC 7:4 (3:2) Győzött az egységesebb és jobban járszó csapat. A felzáró, tőcsáktól éktelenkedő sáros talajon az Universitatea játékosai könnyebben és hamarabb feltalálták magukat és a mérkőzés nagyobb részében biztos fölényrel domináltak a mezőny. A KAC együttese, eltekintve mindkét félidőben egy-egy 15 perorig tartó periódustól, mélyen igazi formáján alól szerepelt és nagyon megérezte védelmének két erőssége: Szatmári és Raduch hiányát. Nem volt egység a piros fehér csapatában, az egyes részek között hatalmas szakadékok tántogtak és szórványos támadásukat csak öletszerű egyéni akciókra építették fel. Ezzel szemben az U. frissen és ötlelessen játszott, szépen kombinált és feltűnő gólképességéről tett tanúságot.

Az első félidő negyedik percében már két góllal vezet az Universitatea, Mayer II. beadásából Bonciocot szépen plasszirozott fejessel, majd Giurgiu I. messziről lött gyönyörű suttal két góllal előnyt szereznek csapatuknak. A KAC Rakitovszki hosszú szabadrugása révén jut góllal, majd a kritikán alól szereplő Kniss öntal háromra szaporítja az U. góljainak számát. A félidő végén kapuelőtti kavargás alalmával az Universitatea is öngólt vét.

Helyesre után hosszú ideig az U támad, váratlan KAC lerohanás alkalmával azonban szépen fejlődő Szantszónak gyönyörű sarokcéllel sikerül kiegyenlíteni. Az eredmény áll felvillanyozott KAC most lendületbe jön, szokai próbáló Rakitovszkit az U védelem son belül gáncsolja. A jogos büntető előd, míg Rakitovszkit tiszteletlen megjegyzé állítja a bírót. A KAC erre összeroppan U döntő fölénybe kerül. Néhány perc Bonciocot éles lövését, a kapuját elhagyó us helyett Lakatos védi elvetéssel, Seliceanu bírót 11-est ítélt a KAC ellen, majd megváltoztatva ítéletét, feldobja a labdát. A feldobás alkalmával valaki handset vét; a most már jogtáran diktált 11-est dr. Hatiegan védhetetlenül góllá értékesíti. A KAC-játékosok reklamálni próbálnak, majd igen sportszerűtlenül levonulnak a pályáról, de intőzőjük dr. Wizer Lajos intervenciójára rövidesen visszatérnek és folytatják a játékot, azonban a csapaton teljes fejveztettség lesz urrá. Az U rövid egymásutánban Totolan, George I. és Blaj révén három gólt ér el. A bírót a rakoncátlan Lakatos is kiállítja, majd röviddel a játék befejezése előtt a csatársorban előrerúgkolt Arnoldnak tiszta off-side helyzetből — Bstrin ugyanis a kapuvonalon állott a lövés pillanatában — sikerül szépíteni az eredményeit. Seliceanu bírót ezuttal nem volt diszponálva.

A KAC—Universitatea mérkőzés második félidőjében csaknem megszakítás nélkül zuhogó

eső teljesen felzárta és használhatatlan állapotba helyezte a pályát, úgy, hogy a nagy izgalommal várt Victoria—Haggibbor-mérkőzés megtartását a mérkőzésre delegált Petran bírót a játékszabályokra való hivatkozással nem engedélyezte. A futball-szövetség az elmaradt mérkőzés lejátszását csütörtökre tűzte ki.

Husos—Academia 3:1 (0:1). Bírót Czinczár. A mérkőzés csaknem a második félidő végéig teljesen nyitott volt. A vezetőgölt az Academia érte el a 30. percben Spatariu révén, henc miatt megítélt tizenegyesből, amit a második félidő 13. percében Kozma egyenlített. A 33. percben pedig Kaucsár hosszú lövéssel beállítja a vég eredményt.

CFR—Vassas 3:0 (0:0). Bírót Goldstein I. A Rotsing Campsin és Burger kapus nélkül kiálló Vassasok az első félidőben jól állják a sárt és szor veszélyes támadást vezetnek. A második félidőben a CFR kerül fölénybe és a 9. percben Sandru balszélső az első gólt, a 21. percben Takács szökötéséből Nagy Miklós a második gólt lövi. A 32. percben Stark herceget vét, a megítélt tizenegyesből Takács a harmadik gólt rúgja. Ezután a játék eldurrul.

SPARTA

SPORTÁRUHÁZ

Football-, tennis-, vívó-, atlétikai, turista és cserkész felszerelések Cluj, Calea Victoriei 5. - Telefon 10-30.

A bajnokság állása a tegnapi eredmények alapján a következő:

	játszott	győzött	előnytél.	vesztett	adott gólt	kapott gólt	pontszám
1. Victoria	16	13	2	1	42	17	28
2. KAC	18	10	3	5	51	32	23
3. Haggibbor	16	9	4	3	34	17	22
4. Universitatea	15	8	4	3	36	25	20
5. CFR	16	8	1	7	33	27	17
6. Husos	17	6	5	6	27	35	17
7. KKASE	18	7	2	9	29	37	16
8. RMS	18	6	4	8	25	35	16
9. Academia	15	3	—	12	19	40	6
10. Vassas	16	—	1	15	6	38	1

Vidéki eredmények:

Temesvár. TMTE—ZSSE 3:1 (1:1) bajnoki, bírót Jenser.

A Kínízi—Banatul bajnoki mérkőzés elmaradt, mivel a Banatul nem jelent meg a pályán.

Arad. Arad—Brassó 6:1 (4:0)
Szatmár. Victoria (Szatmár)—Barkochba 1:0 (0:0) bajnoki, bírót Matchner.

Nagyvárad. Bihorul—Makkabca 5:0 (1:0) bajnoki, bírót Flegmann.

Törökvis—NSC 5:2 (1:2) bajnoki, bírót Balogh.

Marosvásárhely. Marosv. SC—Olimpia (Szatmár) 1:0 (1:0)

Külföldi eredmények:

Budapest: A magyar bajnokság utolsó fordulója alkalmával a bajnokság finisében egyre inkább formába jövő VAC-nak sikerült eldön-

tlen eredményt elérni az MTK-val szemben és az így szerzett értékes pont a budapesti zsidó csapatnak az elsőosztályban való bennmaradását biztosítja. A VAC kétségkívül nem játszott nagyon dicsteljes szerepet az 1925—26 évi bajnokságban, azonban az utolsó mérkőzések alkalmával nyújtott páratlan teljesítménye, amikor is az UTE és az FTC t legyőzte s az MTK-val sikerült eldöntetlenül végeznie, kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a VAC feltétlenül a legerősebb budapesti együttesek egyike. Hogy a csapat mégis a kiesési zónába került, annak oka nem annyira a játékosok kvalitásában, mint inkább az egyesületben dúló belviszályokban és egyenetlenségekben keresendő. A kiesés veszélye azonban egyégy forrasztotta és páratlan teljesítményekre tüzelte a VAC csapatát. A sikerhez hozzájárul az is, hogy két nappal az FTC és MTK elleni mérkőzés előtt, tehát pénteken, az első csapat Klein elnök rendeletére egy hórelbe költözött át, ahol a játékosok a mérkőzés megkezdésének pillanatáig a legnagyobb kényelemben, de a legszigorubb felügyelet alatt töltötték idejüket. Itt említjük meg, hogy egyes lapokban oly értelmű hírek terjedtek el, mintha a VAC megkísérelte volna az UTE mérkőzés alkalmával egyes upesti játékosok megvesztegetését. Amennyiben ez a hír meg is felelna a valóságnak, kétségtelen, hogy csak fanatikus klub-drukkerek felelőtlen egyéni akciójáról lehet szó, amely a VAC-ra, mint testületre, semmilyen kihatással nem lehet. A tegnapi eredmények a következők:

- VAC—MTK 0:0. A VAC játékosai minden erejüket megfeszítve, példátlan lelkesedéssel játszottak és különösen az első félidőben sokat támadtak.
- UTE—FTC 3:1 (1:1).
- EBAC—ETC 4:1 (1:1).
- Vassas—Törökvis 7:5 (2:2).
- KAC—III. ker. 3:2 (2:1).
- NSC—33. FC 5:1 (3:1).
- Bécs. Ausztria—Magyarország 4:1 (1:1).

Pályázat

A tárgy-muresi (marosvásárhelyi) izr. hitközségnél betöltendő בעל תורה aki egyben שוחט וכוון ועל קורא állásra ezenen pályázatot hirdetünk.

Szigoruan vallásos életű, zeneileg képzett, jóhangu, kis családú, 3 elismert rabbi képesítésével bírót pályázók, akik elsőrangú munkaerők és román állampolgárok, küldjék be okmánymásolatokkal felszerelt ajánlataikat 1926 június 20-ig a fenti hitközség címére. Fizetés megegyezés szerint. Utiköltségre csak a próbaéneklésre meghívottak tarthatnak igényt.

Kohn Henrik
jzö.
Bretter Vilmos
elnök.

A nagyrabecskült hölgyközönség szives figyelmébe ajánljuk a most ujonnan megnyitott

APHRODITE'

kézimunka és fehérneműsalont

Str. Universitatii (Egyetem-u.) 3. Kérjük, hogy azt felkeresni sziveskedjék, ahol a leggyönyörubb kézimunkák készítését vállaljuk.

Női, férfi fehérneműek mérték után!

Olesó cipőárusítás!

Raktáron levő cipőinket üzletátalakítás miatt, minden elfogadható árban elárusítjuk. Mindenkinek saját érdeke ezen kedvező alkalmat kihasználni.

FRAȚII GONDA magazin de gheto, Calea Reg. Ferdinand 25. - Főpostával szemben.

ül
att
omán

tja a hely-
vizái csakis
nek ferga-
n devizákat

rezdantán
erve, hogy
fizetési esz-
megszünté-

a fog ered-
k amelyet
k eredné-
t felszínre
amennyiben
nyűseregel

a „Vilmos
állítóge-
szorozágtól
pot és egy

j elnöke.
e elnökévé

ldi vasuti
atatoznak.
gyik legna-
megbizottja,
okkal meg-
megállapí-
na, hogy a
di iparának
ségű vasuti
re, hogy ez
ngynevezett
em minden-
akkal, úgy
szempont-
tek meg-
Mint érte-
b irányban
at, amelyek

Párisban
96-75, Prá-

a belldi
b arányban
cia mellett
ki:
15 Budapest
ch 46 50—
ndon 1170—

Amszterdam
512 50, Páris
80-00, Bnda-
st 210 00—

8-07, Berlin
5-00, Milánó
Prága 7-29

900, német
128, font
erváji frank
2-85, dinár
—, osztrák
—, cseh korona
nt —

elefon
500

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb bett-
vési 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állat-
keresőknek 200% kedvezmény. Apróhirdetések díja
előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, elő-
fizetőknek 150 lej

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **שרה ארטה** vendéglője,
Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga (Zsófia-utca) No 19.
Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Kreditkontroll

Pénzvilág — Finanz-
welt országos hitel
tudósító és incassóiro-
da, Oradea-Mare, Str.
Jókai 17. Telefon 9

Perfekt mérlegképes
könyvelő órai könyvelést
vállal. Leveleket perfekt
könyvelő jellegűre a ki-
dóba kér.

Fenyőfa deszka

III. és IV. osztályu
megvételre kereste-
tik, 400 m³ kötözve,
bűtűre, 4 méter
hos zuságban, 20%
12, 30% 18, 50%
24 milliméterest —
Glück Antal, Satu-
Mare, Str. Filipescu
36. 1193

Ha olcsón és jól akar
főzni, vegyen dr. Szent-
péteriné-féle szakácsköny-
vet, amely az összes zöldsé-
g-típusok és gyümölcsök
befőzésmodjait, továbbá a
legkülönbözőbb ételek gaz-
dagos előállítás módját
tartalmazza, eddig már
25,000 péld. van forgalom-
ban. Kapható az UJ KE-
LET könyvosztályában és
Fűssy J. könyvkiadónál,
Tordán.

Zsidócsaládnál

keresek különbejártu
kutorozott szobát, tel-
jes ellátással, fiatal há-
zaspár részére, lehető-
leg a belvárosban, vagy
annak közelében. Aján-
latokat a kiadóba ké-
rek „Pontos fizető”
jellegre

Mindentéle fordítások

angol, francia, német,
román és magyar
nyelven (levelek, körvé-
nyek, szápirodalmi, tudó-
mányos, közgazdasági cik-
kek, prospectusok stb.)
írógéppel való másolások
és sokszorosítások gyorsan,
pontosan készülnek.
Folytatás Friedmann könyv-
kereskedésben, Főter. 842

Kezdő francia Berlitzet

veszek használt állapot-
ban, d. u. 3-tól az Uj Ke-
let szerkesztőségében.

שרה ארטה PENSIO

Szovátán. Gyönyörű fenyves
közepén, modernül felszerelve,
kurszalonnal, izléses konyhával.

Eljegyzéseket elfogadnak **Stark
Tosiverek — Szovátán.**

Kellemes fedett konyhahelyiség. Havi
abonoma. Lakodalmak, bankettek stb. meg-
rendelhetők. Mérsékelt árak. — **Cluj, Malom
utca (Str. Baritiu) 14.**

SZINHAZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHAZ

A színházi iroda közleményei

Péchy Erzi bucsuja. Minden egyes fellépését
zsúfolt nézőtér tapsolta végig. A kiváló prima-
donna még egy estével meghosszabbította vendég-
játékát és kedden még fellép, mely egyuttal bu-
csuja is lesz. Jegyeket már lehet váltani az elő-
vételi pénztárnál.

Csókos asszony. V Csókos asszony eddigi elő-
adásait csaknem mindig zsúfolt nézőtér nézte vé-
gig. Ezen a héten négyszer van műsoron. A Ka-
tinka szerepét felváltva játssza Lengyel Irén és
Fintér Böske játssza.

**Mimi Shorp bécsi táncművész nő fellép a Csó-
kos asszony kabaréelőadásain.** A rendkívüli tár-
cprodukció a szombat esti második premieren olyan
hatalmas tetszést váltott ki, hogy a Csókos asszony
nagy sikerrel ezzel többletesen betettezte.

Kedd estétől az előadások fél 9-kor kezdőd-
nek.

Magyar Színház heti műsora

Kedd fél 9-kor: Lili tárnó (Péchy Erzi bucsu-
vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárrakkal.
Napibérlet 132 sz. B. Sorozat 416)

Szerda fél 9-kor: Csókos asszony (Lengyel Irén,
Neményi, László, Ihász fellépésével. Bérlet-
szünet. Sorozat 417)

Csütörtök fél 9-kor: Vergődő szívek (Ujdonság,
először. Pour Lili fellépésével. Premierbérlet
63 sz. Sorozat 418)

Péntek fél 9-kor: Vergődő szívek (Napibérlet 133
133 A. Sorozat 419)

Szombat fél 9-kor: Csókos asszony (Fintér Böske
vel, Neményi Lillivel, László és Ihászszal.
Napibérlet 134 sz. B. Sorozat 420)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Varázskeringő (Leszló-
litott helyárrak. Fintér Böske és László An-
dor fellépésével. Sorozat 421)

Vasárnap d. u. 6-kor: Kabaréelőadás új magán-
számokkal és táncokkal. Katelin. (Fodor
Lászlónak legújabb vigjátéka. Ujdonság.
először.) Szárazság (Ujdonság, először. Ret-
des helyárrakkal. Sorozat 422)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Csókos as-
szony (Lengyel Irénnel, Neményi, László,
Ihászszal. Bérletszünet. Sorozat 423)

Hétfő: Csókos asszony (Bérletszünet. Sorozat 424).

Mégis csak legjobb a késznélkül

„IDEAL”

borotváló por
mely az ország területén
higiénia
szempontból a legjobban
elismert borotváló szor
az arcot nem szárja

kellemes hatáshagy utána. — Ovakodjanak az
Mindenütt kapható. Árnyalmas utánzatoktól.
Egyedüli készítője: felírása a valódi.
Csak az „IDEAL”

Keszilng József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedüri **Glennman**
Adolf illatszertár Str. Bog **Voda 40**

Egyenberger

építési vállalat, Brasov,

Weisz Mihály-u. No 15.

Telefon 7-37.

Gyárkérmény építés, gőzkazán be-
falazás, gépek alapozása, minden-
féle betonmunkák kivitele, kemen-
cék, gyártelepek részére, saját
szerkezetű szab. füstemésztők épí-
tése. Magas építés.

Férfi-szalmaalap tisztítás

Fehér Cluj

jutányosan, izlésesen
Surada Memorandului
(v. Unio-utca) No 21

LUX-sör

ismét kapható.

Tordai Sörgyár Rt.

szervezettség k
sivatal és nyor
Cluj-Kolozsvár, St. I
A. Pop (Brassai-ut
Telefon:
Szék. és kiadóhí
977, 228 és 104

36. N. Sz. — — —
Egy szám ára pályá
vez az vidéken is
Szarvasban — — —

1926 június 2 S

Pi a forrac

Pilsudszyk ma
rengő egyéniségév
ség benyomását k
és ellenforradalmá
hamleti lelkeknek
gelnék és megijed
zavarától, mint az
de talán a multak
séget mindig a ma
alkalmazták s ha
gokat — mindig és
előt, mint a forra
előtérbe.

Pilsudszyk ez a
határozott és mark
tőprangó forradalm
saját győzelmtől é
szükségességéig be
szünet, végzetete bete

Erre vall az a
választását Pilsuds
ellenére, hogy a t
telték tőle az elnö
sudszyk ezt azzal
hogy az elnöhi tis
terület, amelyen m
hogy ennek a ma
tényleg nem a di
azonban a lélekt
sudszyk egész in
amelltt bizonyítat
kétségek roanták
kétségei, melyek
az elvakult értele
dításukat.

Bármennyire n
stíli államférfi be
belső parancs és t
cselekvő embernek
plativ magatartás
éreztek, hogy Pils
tanulságai kényse
A nemrég lezajlot
aszt bizonyítja, hog
mely nem tudott
végül is az ellenf
Pilsudszyk nyilván
kerülni, annak lel
vivott eredmények
győzelmes ellenfo
bosszújával a forr
súlyosabb és elyise
a dolgozó tömegek

Tétovázó, de ve
tesség megnyilván
mutat az októberi
nek és vezérkarána
vitt érzelempolitiká
legfőlebb annyiban
forradalmároktól,
hadsereg áll mögöt
megvédelmezni a f

Felső azonban,
magatartása, a „lan
zófiája éppen a tet
munkásságot fogja
ragadtatni, mely es
teken és esetleg
volválni a diktatúra

Kétségtelen, hog
eredményeit nagy f
mert a baloldali ele
gort a forradalom
oldali elemek ugya
arra, hogy a forrad
misítsék. Talán épp